

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ
24

YASAMA YILI
3

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ ALT KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

9 Ocak 2013 Çarşamba

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ ALT KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

9 Ocak 2013 Çarşamba

---0---

K O N U

<u>Sayfa</u>	
1:25	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın kırsal alanda yaşayan kadın çiftçilerin tarımsal üretimde yer almalarının sağlanması, tarımsal üretim konularında eğitim çalışmalarının planlanması, uygulanması, kırsal kesimdeki kadının sorunlarının tespit edilmesi ve bunlara yönelik olarak projeler geliştirilmesi hakkında

İ Ç İ N D E K İ L E R

<u>Sayfa</u>	
1:25	BİRİNCİ OTURUM
1:8	Süleyman BULUT (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Eğitim, Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanı)
5, 13	Sedef KÜÇÜK (İstanbul)
8:9	Ahmet Abdullah ANTALYALI (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Stratejik Yönetim Daire Başkanı)
9:12, 13:14	İlker HAKTANKAÇMAZ (İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Müdürlüğü Dış İlişkiler ve Projeler Daire Başkanı)
12:13	Gürkut ACAR (Antalya)

Naide İNAN (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifler Dairesi Başkanı)	15:24
Tülay KAYNARCA (İstanbul)	22:23

Açılma Saati: 14.22
Kapanma Saati: 15.37

9 Ocak 2013 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.22
BAŞKAN: Dilek YÜKSEL (Tokat)

0

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, “Her Alandaki Kadın İstihdamının Artırılması ve Çözüm Önerileri” alt başlığında kurulmuş olan alt komisyon toplantımıza hoş geldiniz.

Bugün, 3 değerli kurumumuzdan yöneticilerimizi dinleyeceğiz. Kurumlarındaki kadın istihdamıyla alakalı yaptıkları düzenlemeleri, aldıkları önlemleri, inşallah, komisyonumuza brifing olarak, bilgi olarak verecekler. Bizler de kurumların işleyişinde gördüğümüz eksiklikleri burada kendilerine ileteceğiz ve ondan sonra inşallah komisyon olarak takipçisi de olacağız ve komisyonumuzun sonuç raporuna da bu kurumlardan aldığımız bilgiler yansımış olacak.

Bugün komisyonumuza, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü, Hayvancılık Genel Müdürlüğünü çağırdık, onlara ilettik komisyonumuza katılmalarını, Eğitim, Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığından Daire Başkanımız Süleyman Bulut Bey bugün aramızda. Kırsal Alanda Kadın Çalışma Grubu Koordinatörü Nimet Kaleli Hanım aramızda. Gümrük ve Ticaret Bakanlığından Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü Kooperatifler Dairesi Başkanı Naide İnan Hanım aramızda. Gümrük Ticaret Uzman Yardımcıları Fatma Azapay Uludağ ve Şafak Handan Karadul da eşlik ederek komisyonumuza katılmış durumdalar. İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünden İlker Haktankaçmaz Bey de aramızdalar. Bize komisyonda sunumlarını yapacaklar, sunumlar bittikten sonra da bizlerin sorularıyla komisyonumuzun işleyişini sağlamış olacağız.

Ben, ilk sunumunu yapmak üzere Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından Süleyman Bulut Bey’e sözü vermek istiyorum.

Komisyona yapacağınız sunumun süresiyle alakalı da bir kısıtlamada bulunmak istiyoruz. Yani, yirmi dakikayı geçmezse... Çünkü soru-cevaba süre ayırmak istiyoruz ve sizden sonra dinleyeceğimiz 2 kurum daha var.

Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Sayın Komisyon Başkanım, komisyon üyesi değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 2011 yılında yeniden tesis edilmiş olup, Kanun Hükmünde Kararnameyle Bakanlığımıza tevdi edilmiş kadına yönelik verilen görevler, kısaca, kırsal alanda yaşayan kadın çiftçilerimizin tarımsal üretimde yer almalarını sağlama ve bu tarımsal üretim konularında eğitim çalışmaları planlama ve uygulama, kırsal kesimdeki kadının sorunlarını tespit etme ve bunlara yönelik olarak projeler geliştirme, kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği ve kırsal kesimde yaşayan kadınlara yönelik istatistiki verileri toplama, derleme ve değerlendirmeden ibarettir.

Bakanlığımız tarafından kırsal kesimde yaşayan kadınlara götürülen hizmetlerin de ana çıkış noktası “eğitim ve yayım hizmetleri”dir. “Eğitim ve yayım hizmetleri” temel felsefemiz bu veya Bakanlığımıza düşen temel göreve bu. “Eğitim ve yayım” konularındaki başlıca prensibimiz de kırsal kesimde yaşayan kadına yönelik çalışmalarda toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin giderilmesi, girişimciliğin ve istihdamın artırılması esasına dayanmakta.

Bakanlığımızca kadın istihdamının artırılmasına yönelik yürüttüğümüz faaliyetler, bu eğitim çalışmalarıyla beraber 81 ilimizde kadın çiftçilerimize yönelik olarak tarımsal yayım projeleri, tarımsal üretim konusundaki projeler ve eğitim çalışmaları, ev ekonomisi ve aile ekonomisi, aile ekonomisi içerisinde kırsal kesimdeki çocuğa yönelik eğitim çalışmaları ve spesifik olarak da kooperatifçilik alanında eğitim çalışmalarıdır. Son on yıl içerisinde de bu konularda 81 ilimizde yaklaşık 140 bin faaliyette 1 milyon 700 bin civarında kadın çiftçimize eğitim verilmiş bulunmaktadır. Yıllık ortalama 150 bin civarında kırsal kesimde kadın çiftçiye eğitim götürmekteyiz bu suretle. Bu eğitim çalışmalarımızdan hareketle, verilen eğitimlerin etkinliğinin değerlendirilmesi, kırsal kesimde yaşayan kadınlarımıza girişimcilik kapasitesinin kazandırılması için aynı zamanda son on yıldır da bu kadınlarımızı Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi ve Proje Yarışması’na almaktayız. 9 bölge ilinde bölge finalleri ve bölge finallerinde 1’inci olan illerimizde Türkiye finaliyle, başarılı olanların, dereceye girenlerin hazırladıkları projeleri maddi anlamda da destekliyoruz.

Bir diğer çalışmamız: Bakanlığımıza bağlı yine 6 adet eğitim el sanatları merkezi bulunmakta 6 farklı ilimizde. Ağaç, taş işleme, halı, kilim gibi geleneksel Türk el dokuması gibi alanlarda eğitim konuları verilmekte. Yine, son on yıl içerisinde sadece kadın ve genç kızımız anlamında 1.508 kadın ve genç kızımız burada eğitim almıştır. Eğitimler de en aşağı dört aylık veya altı aylık süreçlerde veriliyor. Eğitimi müteakip usta sertifikası veriliyor. 2013 yılı içerisinde burada eğitim almış, usta sertifikası almış kadın ve genç kızlarımıza kendi atölyelerini kurabilmelerine yönelik olarak mikrokredi olanakları üzerinde çalışmaktayız. 2013 yılı içerisinde kısmet olursa, kendi atölyelerini kurmaya yönelik de en azından bir kısmını mikrokredi olanaklarıyla destekleyeceğiz.

Yine aynı şekilde Bakanlığımızın bir diğer kadına yönelik yaptığı çalışmalardan birisi, Bakanlığımız bünyesinde, üyeleri veya başkanları tamamen kadınlardan oluşan 43 adet tarımsal kalkınma kooperatifi kurdurulmasıdır. Bunun da 21 adeti Bakanlığımız tarafından pozitif ayrımcılığa

dayanarak desteklendi. Kırsal alanda kadın kooperatif sayısının artmasını sağlamanın önemli olması kadar, bizim açımızdan asıl önemli konu, toplumsal cinsiyet eşitliği kapsamında erkek ve kadın üyelerin aynı çatı altında yer alması ve kadınların yetki-karar alma süreçlerinde aktif olarak katılımlarının sağlanmasıdır.

Yine, Bakanlığımızca kadın çiftçilerimize yönelik olarak verdiğimiz desteklerden birisi, 2006 yılından bu yana bizim ulusal kaynağımızla, hazine kaynağıyla sağlamakta olduğumuz yüzde 50 hibe esasına dayalı Kırsal Kalkınma Yatırımının Desteklenmesi Programı'nda proje başvuru sahibi olan kadınlara pozitif ayrımcılık tanınmakta, artı puan getirmekte. Yine, bu programın bir alt bileşeni olan makine ekipman alımlarının desteklemesinde, yine ulusal kaynaklarımızdan sağlanan bu destek mekanizmasında da 35 farklı çeşitli makineden oluşan desteklemelere her yıl yüzde 50 hibe desteği verilmekte. Bu kapsamda da 2007 yılından bu yana yaklaşık 5 bin kadın çiftçimiz tarım alet makine ekipmanı desteği almıştır; yüzde 50'si Bakanlığımızca karşılanmıştır.

Bir diğer boyutumuz da, yine, Avrupa Birliği katılım öncesi mali yardım araçlarından proje kabulüne çıkılan 20 ilimizde, yine, kadın çiftçilerimize veya girişimcilerimize yönelik olarak, faydalanıcı olmaları durumunda artı puan getirme anlamında pozitif ayrımcılık sağlamaktayız.

Tüm bu çalışmalardan hareketle, biraz önce, siz gelmeden önce masalarınıza bıraktığımız, değerli vekillerimiz için, Bakanlığımızca ilk kez 2008 yılında, ulusal anlamda Kırsal Alanda Kadın Çalıştayı düzenlenmiş ve bundan hareketle, 2009, 2010 ve 2011 yıllarında da bölgesel çalıştaylardan hareketle 2.300 civarında kadın çiftçiye ulaşılarak, kırsal kesimde yaşayan kadına ulaşılarak Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi Eylem Planı hayata geçirilmiştir ve geçtiğimiz yıl içerisinde, yılın son ayı olan aralık ayı içerisinde de Sayın Bakanımız tarafından ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız Sayın Fatma Şahin'in katılımıyla kamuoyuyla paylaşılmıştır eylem planı. Eylem planımız 4 stratejik alan, 9 gelişme eksen ve 24 tedbirden oluşmakta. 4 stratejik alandan birisi de, yine, kırsal alanda kadın istihdamının artırılması ve örgütlenme konusu -4 stratejik alandan birisi, bugünkü konu başlığımız olan- eylem planıyla, ulusal ve bölgesel çalıştayda belirlenen sorunlara çözüm önerileri getirilmesi; bu çözüm önerilerinin kısa, orta ve uzun vadeli eylem planlarına dönüştürülmesi -iş gücüne katılan kadınlarımızın şu andaki 2010 yılı istatistiki verilerine göre, istihdam rakamlarından yüzde 42'si tarım sektöründe istihdam ediyor- tarım sektörüne yeni açılımlar getirilmesi hedeflenmekte. Ayrıca, kırsal alanda kadının güçlendirilmesi, kapasitelerinin artırılması açısından da önemli olacağı düşünülmekte. Bu doğrultuda, gerekli kurum ve kuruluşlarla işbirliğine gidilmesi, altı aylık sürelerde izleme ve değerlendirme toplantıları yapılarak eylem planının 2016 yılına kadar hayata geçirilmesi, tespit edilen kısa, orta ve uzun vadeli çözüm önerileri açısından, hayata geçirilmesi açısından 2013 yılı içerisinde toplantılarına başlayacak izleme ve değerlendirme açısından.

Bu eylem planıyla çözülmesi düşünülen konu başlıkları da kısaca: Kırsal kesimde yaşayan kadınların çalışma koşullarının iyileştirilmesi, çiftçi kadınların mesleki kapasitelerinin artırılması, kadın grupları olmak üzere, kırsal alanda tarım dışı istihdam olanaklarının artırılması, kırsaldaki kadınların etkin ve aktif bir biçimde örgütlenmesinin sağlanması, gezici ve geçici tarım işçilerinin çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi, tarımda çalışan kadınların sosyal güvenlik kapsamına alınmasının sağlanması, kırsal alanda kadın girişimcinin artırılması ve desteklenmesi.

Bu konu başlıklarına yönelik olarak da geliştirdiğimiz kısa, orta ve uzun vadeli çözüm yollarımız da: Başlıca kurum ve kuruluşlarla eş güdüm hâlinde, öncelikle 2010/14 sayılı Başbakanlık Genelgemizle kurulan Kadının İstihdamı Ulusal İzleme ve Koordinasyon Kurulunun etkin bir hâle dönüştürülmesinin sağlanması hedeflenmekte, kısa vadede bu çözüm önerilerinin hayata geçirilebilmesi açısından. Aynı zamanda, toplumsal cinsiyet eşitliği politikaları yürüten kurum, kuruluş ve örgütler arasında ağ kurma ve beraber çalışmaya dönük çalışmalar yapılmalı. Kadın istihdamının artırılmasına yönelik tasarlanan prim teşviklerinde bölgesel farklılıkların dikkate alınması ve toplumsal cinsiyet perspektifini taşımasına önem verilmesi, kırdan kente göç eden kadınlara yönelik kısa süreli meslek edindirme kurslarının ve yaygın eğitim imkânlarının geliştirilmesine önem verilmesi. Biraz önce, bizim Bakanlığımızın el sanatları kısmını anlatmıştım, bizim Bakanlığımızın da görev alanına girebilecek bir husus. Bazı kısımlar da Çalışma Bakanlığıyla eş güdüm hâlinde götürülecek konular. Bunlardan birisi de, tarımda çalışan tüm aile fertleri adına yalnızca kocanın sigortalı olmasına dönük fiilî durumunun sona erdirilmesine çalışılması ve kırsalda tarımda çalışan kadınların da sigorta kapsamına alınması -yine, Çalışma Bakanlığıyla eş güdümlle yapılacak bir husus- kadın istihdam politikasının unsurlarından bir diğeri de kadın girişimciliğin geliştirilmesi olmalı, girişimci kadınlara da uygun kredi olanağı sağlanmalı. Yine, bizim Bakanlığımızın destekleme modellerinden, kadın çiftçilerimize ve girişimcilerimize yönelik pozitif ayrımcılık sürdürülmeye devam edilecek bu husus da Bakanlığımız açısından. Mevsimlik gezici ve geçici tarım işçilerine yönelik olarak, yine, Çalışma Bakanlığıyla METİP projesi kapsamında, Mevsimlik Tarım İşçileri Projesi kapsamında eş güdüm hâlinde çeşitli eğitimler vereceğiz biz Bakanlığımıza düşen tarafla ilgili. Kırsal kesimde, kadınların kooperatifleşme yolu, biraz önce 43 rakamından bahsetmiştim, 2004 yılından bu yana kurulan Bakanlığımız bünyesinde, bu sayıyı da bu yıl içerisinde 50'ye çıkarmayı planlıyoruz. Yine, Çalışma Bakanlığına düşen, kadınların sigorta kapsamı altına alınması için prim ödemelerine devlet desteğinin sağlanması, tarım iş kanununda bu hususa da yer verilmesi -toplumsal cinsiyet eşitliğinin gözetilmesine- düşünülüyor.

Bir diğer husus da, bizim tarım sektörü, küçük aile işletmeciliği şeklinde yer almakta. Şu an, tarım iş kanunu içerisinde, sayısı 50'nin üzerinde olan kişilere yönelik olarak düzenleme yer almakta. Dolayısıyla, bizim sektörümüze yönelik olarak da yine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla bu sektörü ve bu sektörde şey durumda olan kadın çiftçilerimize yönelik olarak özellikle tarım iş kanunu üzerinde çalışılması veya çıkartılması için destek bekliyoruz.

Son olarak da esnek istihdam ve çalışma modelleri mucizevi çözümler olarak değil, ancak tam zamanlı, güvenceli ve sürekli istihdam şeklinde, geçici ve ikincil bir alternatif olarak değerlendirilmeli diye düşünüyoruz. Eylem planımızın, hayata geçirilen -2.300 civarında kadınla beraber hazırlanmış olan- eylem planının çıktılarında birisi de bu olmakta.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Ben öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Tabii, biz, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında sizleri çağırırken sizin bulunduğunuz birimin ana başlığına baktığımızda, çok da böyle bir sunum beklemiyorduk yani ben Komisyon Başkanı olarak söylüyorum. Çünkü Eğitim, Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanı, Çiftçi Eğitim Daire Başkanı olarak davet edildikten sonra, acaba sunum ne kadar dolu olacak ya da sunumda kadına kesişen, dokunan hangi konular olacak diye ciddi bir merak içerisindeydim bir milletvekili olarak. Ama sunumunuzdan çok memnun kaldım, teşekkür etmek istiyorum.

Benim birkaç sorum olacak ama önce yönetim kurulu üyesi arkadaşlarımıza, milletvekillerimize söz verelim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Sayın Komisyon Başkanım, bir bilgi verebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Bizim bu hafta, Kızılcahamam’da Genişletilmiş İl Müdürleri Toplantımız var, koordinasyon toplantımız, tüm üst düzey yöneticilerimiz ve Sayın Bakanımız da bugün orada. Dolayısıyla, görev bize tevdi edildi o suretle. Yoksa, tüm üst düzeyimiz ve Bakan Bey, il müdürlerimiz Kızılcahamam’da.

BAŞKAN – Yok, biz sunumdan memnun kaldık. Açıkçası, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının da kadına dokunan konularda önlemler aldığını, projeler geliştirdiğini, çalıştaylar yaptığını görmekten de mutluluk duydum.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Teşekkür ederiz efendim, sağ olun.

BAŞKAN – Yani kendi adıma bunu paylaşmak istiyorum.

Sizlerin eklemek istediğiniz, sormak istediğiniz?

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Hemfikirim.

BAŞKAN – Ben, el sanatları çalışmalarıyla alakalı, 6 ilde sanıyorum böyle bir çalışma yapıldı dediniz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Evet efendim.

BAŞKAN – Bu, il müdürlükleri aracılığıyla bir Avrupa Birliği fonundan mı yapılıyor ya da il müdürlüğü...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Hayır efendim.

BAŞKAN – Bu konuyu bir açabilir misiniz? Neden 6 ilde kalmış, neden bunu daha fazla ile çıkarmıyoruz?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Tabii ki.

Bizim Bakanlığımıza doğrudan bağlı, bizim üst başkanlığımıza Eğitim, Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığına bağlı 9 adet hizmet içi eğitim merkezi bulunmakta, 3 adedi de sadece bizim personelimize yönelik hizmet içi eğitimlerde değerlendirilmekte, 6 adedi de el sanatları -Millî Eğitim Bakanlığındaki halk eğitim merkezlerine tekabül eden bir yapı yani- ve bunlar sadece el sanatları konusunda, ağaç işlemekten, taş işlemeye ilin durumuna ve konumuna göre farklı konularda el sanatları üzerine, en kısıtı dört aylık olmak üzere yatılı konumda usta yetiştiriyorlar. Kimisi sadece kız öğrencilerin veya bayan öğrencilerin olduğu müdürlükler, kimisi erkek öğrencilerin. Hatta, bu, Van depremli müteakip bir sosyal sorumluluk projesi çerçevesinde, yaklaşık 39-40 tane depremzedemiz de Mersin ilimizdeki, Silifke'deki eğitim merkezinde altı ay süreyle kursa tabi tutuldu. Bunlar, Çalışma Bakanlığından, günlük 20 lira üzerinden ücretlerini aldılar, barınmaları oradan temin edildi ve altı ayın sonunda bu arkadaşlarımız usta sertifikası alıp buralardan ayrıldılar. Hem sosyal sorumluluk boyutu da yer aldı.

Yani, son, özet olarak şunu söyleyeyim: Avrupa Birliği projesi kapsamında değil, buralar bizim Millî Eğitim Bakanlığındaki halk eğitim merkezlerimize tekabül eden birimler.

BAŞKAN – Kursiyerlerin özellikleri neler? Yani kaç yaş grubuna veriyorsunuz? O konuda bilgi alabilir miyiz?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – 18-35 yaş arasındaki...

BAŞKAN – Kadın girişimcilere...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Evet, evet.

Genelde, tercih edenler de -yaş grubu olarak- lise mezunu genç kızlarımız geliyor, 18-25 yaş aralığı eğitim gören öğrenci profili bu ortalamada.

BAŞKAN – Yani bunu niye soruyorum? Çünkü Tokat'ta tokat yazması diye bir sanat var. Bu sanatla alakalı, ben kendi ilimden hiçbir kimsenin gidip burada bir eğitim aldığını bilmiyorum. Yani böyle bir şeyin varlığını da bilmiyordum açıkçası. O açıdan, özellikle açmaya çalışıyorum. Yani bu biraz eksik kalmış bir konu. Güzel bir uygulama ama bu güzel uygulamanın tüm Türkiye'de il

müdürlükleri aracılığıyla duyurusunu yaparak daha çok sanatçıyı yetiştirmek bir avantaj olur diye düşünüyorum. Bunu biz Bakanlığımıza, Komisyon üyesi değerli milletvekillerimizle de iletmüş olacağız.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Biraz önce arz ettiğim gibi, artık bu 6 eğitim merkezimizde eğitim verilir, sertifika verilir gönderilmesini de artık yeterli görmüyoruz. Bu yıl içerisinde yeni arayışlar içerisindeyiz. Halk Bankasıyla –işim de vereyim- veya kalkınma ajanslarıyla belli bir protokole gidip buralarda eğitim almış, usta sertifikası özel, öncelikle bayan eğitimcilerimize yani eğitim almış kişilere mikro kredi olanaklarının da sağlanması, hiç olmazsa belli bir kısmının da kendi atölyelerini açabilmesinin yollarını araştırıyoruz.

BAŞKAN – Şöyle, çok, mikro krediyle bunu sağlama imkânı olmaz çünkü mikro kredi valilikler bünyesinde kurulan, işte, 1.000 lirayla başlayıp ödeme planına göre 3.000-4.000 liraya çıkan rakamlar.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Evet.

BAŞKAN – Bunun Halk Bankasıyla da çok katkısı olacağını sanmıyorum. Ama bunu mikrodan biraz daha makro desteklere geçirip makro desteklerle bir sübvansede edilirse katkısı olacağını sanıyorum.

Tabii, ben kırsal alandaki yaptığınız 1 ulusal, 9 bölgesel çalışmayı da çok olumlu buluyorum. Bu çok güzel bir çalışma açıkçası. Bizim üzerinde durduğumuz konulardan birisi -kadın istihdamındaki en büyük sıkıntı- kırdan kente göç etmiş kadınların hazırlıksız bir şekilde, istihdama dâhil olamayarak yaşadığı sıkıntılar. İşte, bu anlamda, yapılan bu çalışmaların da önemli olduğuna inanıyoruz.

Bir de, bu sigorta primleriyle alakalı konuyu biz de çok önemsiyoruz. Özellikle köylerde, işte, arazide çalışan kadınlar sigorta gibi bir ihtimali hiç akıllarının ucuna bile getirmiyorlar. Genellikle, evden bir kişi sigortalıyor, diğerleri onun üzerinden sigorta imkânlarından faydalıyor. Bu anlamda yapılacak olan destekler, sübvanseler artık primin yüzde 50'si devlet tarafından mı ödenir bu konuda net bir çalışma yok sanıyorum. Sizin de görüşmeleriniz devam ediyor.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Yeni eylem planı kapsamına alındı efendim. Yani görev alanı olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görev alanına girdiği için orayla eş güdüm hâlinde. Altı ayda bir toplantılar yapılacak zaten bu eylem planının izlenmesi ve takibi de söz konusu olacak. Eylem planı, biraz önce arz ettiğim gibi, daha geçen ay Sayın Bakanımız tarafından kamuoyuyla paylaşıldı. 2012 rakamı geçiyor ama 2012'nin son ayında yayınlanabildi. Dört yıl içerisinde, gerekli kurumlarla eş güdüm hâlinde, belli dönemlerde toplanacak, sorumlu bakanlık bünyesinde bu çözüm önerileri hayata geçirilmeye çalışılacak.

BAŞKAN – Yani bizim de üst komisyona sunacağımız “Sonuç” bölümünde en çok üzerinde duracağımız konulardan birisi bu olacak, kırdaki kadınların istihdamıyla alakalı. Onların bir şekilde sigortalandırılıp sosyal güvenlik ağına katılmaları çok önem arz ediyor.

Ben teşekkür ediyorum size sunumunuzdan ötürü.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI EĞİTİM, YAYIM VE YAYINLAR DAİRESİ BAŞKANI SÜLEYMAN BULUT – Biz teşekkür ederiz efendim, sağ olun.

BAŞKAN – Bizi çok aydınlattınız. Bakanlığınızla alakalı daha olumlu şeyler düşünmeye başladık. Çünkü ciddi bir kadın bakış açısıyla projeler geliştirmişsiniz.

Sayın Bakanımıza da teşekkürlerimizi iletirsiniz.

Buyurun, kendinizi tanıtırsanız.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI STRATEJİK YÖNETİM DAİRE BAŞKANI AHMET ABDULLAH ANTALYALI – Ahmet Abdullah Antalyalı. Yaklaşık bir haftadır Strateji Yönetim Dairesi Başkanı olarak Tarım Bakanlığında göreve başladım, Hazine Müsteşarlığında daha önce görev yapıyordum.

Şimdi, bizim Strateji Geliştirme Başkanlığı olarak malum bu 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Ve Kontrol Yasası uyarınca Bakanlığımızın stratejik planları hazırlanmakta. Şimdi, yeni KHK ile birlikte teşkilat yapısı değiştiği için 2010-2014 stratejik planı hâlihazırda aktif ancak biz yeni bir stratejik plan hazırlığı içerisindeyiz. Bu, 2010-2014 stratejik planına göre, kırsal alanda, özellikle tarımsal altyapı hizmetlerini geliştirmek, insan kaynakları ve örgütlenme düzeyini geliştirmek, pazar entegrasyonunu sağlamak, kırsal nüfusun gelirini çeşitlendirmek, yerel kalkınma kapasitesi ve yaşam kalitesini artırmak stratejik amacının altında, özellikle kadınlar, gençler ve hassas gruplar için pozitif ayrımcılığın gözetilmesi zaten bizim tedbirlerimiz altında.

Yine, bu tedbiri 2013-2017 planı içerisine de taşıyoruz ve yine, kırsal alanın özellikle kadınlar, gençler ve dezavantajlılara, bu alanlara öncelik verilmesi bizim hedeflerimiz arasında. Kırsal alan ihtiyaçları doğrultusunda eğitim yayım faaliyetlerinin geliştirilmesi, kırsal alanda agroekonomik turizmin yaygınlaştırılması da stratejilerimiz arasında yer almakta.

Aynı zamanda, bizim bu Avrupa Birliği fonlarından IPA 5 kapsamında malum IPARD'ın yürütmüş olduğu faaliyetler var. O faaliyetler kapsamında da, bu Avrupa Birliği fonlarından kadınlarımızın daha fazla yararlanabilmesi için bir pozitif ayrımcılık zaten gözetilmekte. Yani pek çok tedbir var, çok kapsamlı bunlar ama örneğin, yani bir proje desteklenirken üyelerin en az yüzde 50'si kadın olan üretici gruplara bir öncelik tanınmakta. Zaten bütün projeler içerisinde de bu pozitif ayrımcılık gözetilmekte.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi de sizin bünyenizde mi?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI STRATEJİK YÖNETİM DAİRE BAŞKANI AHMET ABDULLAH ANTALYALI – Evet, Başkanlığımıza bağlı olarak çalışmakta.

BAŞKAN – Peki, bu, tarımsal yatırımcılar size gelip danıştıklarında, bu ofise, kadın yatırımcılara bir pozitif ayrımcılığı yüzde 50'si kadınsa bir başvurunun...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI STRATEJİK YÖNETİM DAİRE BAŞKANI AHMET ABDULLAH ANTALYALI – Bir pozitif ayrımcılığımız var, evet.

BAŞKAN - ...artı yüzde 2 olarak sanıyorum bir artı sağlıyorsunuz değil mi?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI STRATEJİK YÖNETİM DAİRE BAŞKANI AHMET ABDULLAH ANTALYALI – Evet. İl müdürlüklerimiz düzeyinde bu TARYAT ofislerimiz bulunmakta ve üreticilerimize bilgiler vermekte bu ofislerimiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI STRATEJİK YÖNETİM DAİRE BAŞKANI AHMET ABDULLAH ANTALYALI – Biz teşekkür ederiz, çok sağ olun.

BAŞKAN – Şimdi, İçişleri Bakanlığından Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Dış İlişkiler ve Projeler Daire Başkanı İlker Haktankaçmaz Beyefendi'yi dinleyelim.

Buyurun İlker Bey.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MAHALLİ İDARELER MÜDÜRLÜĞÜ DIŞ İLİŞKİLER VE PROJELER DAİRE BAŞKANI İLKER HAKTANKAÇMAZ – Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Ben, kısaca, İçişleri Bakanlığının, Genel Müdürlüğümüzün bu konudaki faaliyetlerinden bahsetmeden önce, Bakanlığın ve Genel müdürlüğün görevlerini çok kısa bir şekilde ifade etmek istiyorum.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü temel olarak belediyelerin ve özel idarelerin ve köylerin, onlarla ilgili mevzuatın hazırlanması, işleyişin gözetilmesi, rehberlik edilmesi, personel planlaması anlamında prensiplerin konulması ve merkezî hükümet adına vesayet yetkisinin kullanılmasından sorumlu olan Bakanlık.

İşin doğrusunu söylemek gerekirse, İçişleri Bakanlığının ve Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün kadın istihdamının artırılması noktasında doğrudan bir görevi yok esasında. Ancak Bakanlık olarak, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü olarak mahalli idarelere rehberlik etme görevinden yola çıkılarak 2007 yılından bu yana, özellikle kadına şiddetin önlenmesi ve kadın-erkek eşitliği konusunda Avrupa Birliği ve diğer uluslararası kuruluşların finansmanı ile projeler yürüttük ve hâlen yürütmeye devam ediyoruz.

Ben, bu projelerin ayrıntılarına girmeyeceğim ama çok kısaca şunları ifade edeyim projelerle ilgili: Bu projelerde, özellikle Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinde belediyelere ve büyükşehir belediyelerine, belli niteliğe sahip olanlara verilen, kadın ve çocuklar için koruma evleri

açma göreviyle bağlantılı olarak oralarda kadın sığınma evleri, konuk evleri inşa edilmesinden, işte o personele, o illerdeki mahalli idare personeline eğitim verilmesine, yine, o illerde bu işlerle ilgili olan kadın konusunda çalışan sivil toplum kuruluşlarına, merkezî hükûmetin taşra teşkilatında görev yapan, kuruluşlarında görev yapan personele, kolluk ve diğer personele eğitimler verilmesi konusunda faaliyetler yürütüldü. Yine, bununla bağlantılı olarak –bu, özellikle yeni başlayan bir süreç esasında- mahalli idarelerimize, belediyelerimize özellikle ve bütçeler hazırlanırken toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın konusunun gözetilmesi –hizmetler sunulurken özellikle ve yatırımlar planlanırken- amacıyla eğitimler veriliyor yine. Bu eğitimlerin temel amacı, esasında, bugün için Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının hazırlamış olduğu ulusal eylem planı, kadın-erkek eşitliği konusundaki eylem planının o yereldeki bütünlüğü parçası olacak şekilde ve ildeki paydaşların katılımıyla eylem planlarının hazırlanması. Bu konuda bugüne kadar yaşanan temel sıkıntı, ulusal eylem planındaki faaliyetler yerele çok inmiyordu. Yine, o bakanlıkla beraber, Aile Bakanlığıyla beraber bu konudaki çalışmalar yürüyor.

Ben uzman arkadaşla görüştüğümde sonra, mahalli idarelerimizin... Çünkü özel idareler ve belediyeler bizim taşra kuruluşlarımız değil. Malum, Anayasa'da ve kanunlarda tanımlandığı şekliyle, belli ölçüde özerkliği olan, işte kendi karar organları bulunan, yapacağı işleri karar organının belirlediği usuller çerçevesinde yapan kamu tüzel kişilikleri. Dolayısıyla, bizim, Bakanlık olarak rehberlik anlamında yaptığımız faaliyetler var. Doğrudan mahalli idarelerimizin, belediyelerin ve özel idarelerin, bu Komisyonun, Alt Komisyonun da görev alanına giren konularda çalışmaları var. Ben onlarla ilgili istatistiki bilgiler getirdim ama özellikle geçen yılın bilgileri. İşte, meslek edindirme kursu çerçevesinde ne kadar kadın eğitime katıldı, bunlarla ilgili rakamlar var ama rakamlarla ben Alt Komisyonu boğmak istemiyorum.

BAŞKAN – Onları paylaşırsınız.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MAHALLİ İDARELER MÜDÜRLÜĞÜ DIŞ İLİŞKİLER VE PROJELER DAİRE BAŞKANI İLKER HAKTANKAÇMAZ – Onları bilahare, evet, arkadaşımızla paylaşırız.

Dolayısıyla, şunu da ayrıca ifade etmem lazım: Şimdi, belediye ya da özel idare dediğiniz zaman esasında merkezî hükûmetin yürütmüş olduğu hizmetlerin neredeyse tamamına yakını yerelde veren kuruluşlardan, tüzel kişiliklerden bahsediyoruz ve bu rakamları biz mesela geçen sene bir çalışmada ihtiyaç olduğu için sorma yöntemiyle... Çünkü bunları bizim düzenli olarak tutmamız, zaten böyle bir şey, bir de sürekli olarak güncellenmesi göz önünde bulundurulduğu zaman ciddi bir kaynak gerektiren bir husus. Ancak ihtiyaç olduğu takdirde, işte, sorma yöntemiyle, ne kadar ne yapıldığı şeklinde sorabiliyoruz. Yani her belediye, her özel idare bu anlamdaki, mikro kredi verilmesinden işte meslek edindirme kurslarına katılan kadınların iş sahibi edindirilmesine ya da başka kuruluşlarda istihdam edilmesine kadar çalışmaları kendi bünyesinde yapıyorlar. Biz Bakanlık olarak bunlarla ilgili

envanteri olabildiği ölçüde güncel tutabiliyoruz. Ben, bu çerçevede, soru varsa oradan -uygun görürseniz- cevaplayayım.

BAŞKAN – Şöyle, biz sizi Komisyona davet ederken, tabii, “Mahalli idareleri, İçişleri Bakanlığını konuyla nasıl ilişkilendirebiliriz?” diye düşündük. İçişleri Bakanlığını ilişkilendirmeye çalıştığımızda da “Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü aracılığıyla 81 ildeki belediyelerle doğrudan bir bağlantı olabileceğini ve bu anlamda yerel yönetimler üzerinde bir otokontrol ya da tavsiye niteliğiyle bir katkı sağlayabilir mi?” bunu düşündük.

Ama şimdi benim aklıma gelen bir konu: Biz dün Üst Komisyon Başkanımız Sibel Hanım’la da yaptığımız görüşmede, İçişleri Bakanımızı Komisyonda dinlemeye karar verdik yani Alt Komisyonda değil, Üst Komisyon olarak Sayın Bakanı davet edip dinlemeye... Dün Sayın Komisyon Başkanımızın da kanaati bu yönde oldu. Zaten çağırılacak bakanlardan birisi. İçişleri Bakanımızı çağırdığımızda ona şu öneriyi yapmamızın uygun olacağı kanaatindeyim -tutanaklara girmesi açısından burada bunu zikretmek istiyorum- mikro kredi, valilikler, il özel idaresi aracılığıyla yapılan bir uygulama. Ama şu anda sayın valilerin inisiyatifleriyle ya da bölge milletvekillerinin talebiyle uygulamaya konulan bir proje mikro kredi. Aslında, bunu 81 ilde, bir anlamda zorunlu hâle getirmek valilik aracılığıyla, Bakan Bey’in talimatıyla. Bu, sanıyorum kadın istihdamının yerelde de desteklenmesi için çok büyük bir artı sağlamış olacak. Ben kendi ilim olan Tokat’tan örnek vermek istiyorum: Biz 2008 yılında mikro krediyi Tokat’ta başlattık. Benim görüşmemle, dönemin valisinin katkılarıyla, İsrâfî Önleme Vakfının katkılarıyla şu anda yaklaşık 1.700 tane kadın mikro krediden faydalıyor ve bu faydalanan kadınların... Engelli bir kadınımsız evinin bir odasını önce bakkala çevirerek, sonra vergi levhasını asarak orada hem yaptıklarını satıyor, çökeleğini, şununu bununu hem de mahallenin ekmeğini satarak dükkân açmış durumda. Bunun gibi o kadar çok örnek var ki. Ama bu bizim inisiyatifimizde, 2008’de başlamamış olsaydı 1.600 tane kadına doğrudan, böyle bir destek yapılmamış olacaktı. İşte, bunu bizim biraz, inisiyatiften ziyade, zorunlu olarak böyle bir noktaya dönüştürmemiz gerekiyor. Bu da sizi aşan bir konu zaten. Bunu biz İçişleri Bakanlığımıza Komisyonda dinlerken Alt Komisyon olarak da böyle bir talebi dile getirmiş olacağız.

Ben teşekkür ediyorum size. Bizim soracağımız konular, sanıyorum, sizi aşan konular. Çünkü Bakanlığın şu ana kadarki bakış açısına baktığımızda şiddet ekseninden, kadın sığınma evi ekseninden farklı bir boyutta değerlendirme yapılmadığını görüyoruz. Hani biz sizi çağırdıktan sonra da aslında uzman arkadaşımızla yaptığımız görüşmede buna kanaat getirdik ama en azından sizi bugün burada dinlemiş olduk. Bizim daha yukarıdan talimatlandırarak Bakanlıktaki bir bakış açısını da değiştirmenin önünü açmamız gerekiyor. Bunu da bugün test etmiş bulunduk.

Ben teşekkür ediyorum size.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MAHALLİ İDARELER MÜDÜRLÜĞÜ DIŞ İLİŞKİLER VE PROJELER DAİRE BAŞKANI İLKER HAKTANKAÇMAZ – Çok kısa bir şeyi ifade edebilir miyim efendim müsaadenizle?

Şimdi, dediğiniz doğru, bizim İçişleri Bakanlığının, bu, kadın konusunda çalışmaya başlayışı biraz daha, şiddeti önleme noktasındaydı. Ama özellikle yürüttüğümüz son 3 proje, birisi Kadın Dostu Kentler 2 Projesi -birincisini tamamlamıştık- ve bu, demin bahsettiğim yerel düzeyde, belediyenin özellikle bütçeleme sürecinde bu kurumun gündeme alınması biraz daha... Yani şiddet esasında bir alt başlık. Kadın-erkek eşitliği, toplumsal cinsiyet eşitliği biraz daha üst bir başlık olarak değerlendirilirse biraz daha şeyimiz genişledi diyebilirim ama sizin de ifade ettiğiniz gibi, alınması gereken epey yol var bu konuda.

BAŞKAN – Tabii, aslında şiddetle istihdam da alakalı konular çünkü şiddete uğrayan kadınların ekonomik özgürlükten noksan olmaları, o şiddeti kendilerini mecbur hissederek o kısır döngüyü ya da o zincirleri kırmamalarını da sağlıyor açıkçası. Onun için, kadınları güçlü yaparsak, bireyi güçlü yaparsak aileyi ve toplumu da güçlendiririz mantığındayız.

Buyurun Gürkut Bey.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Antalya Milletvekili Gürkut Acar...

Sayın konuşmacı “Doğrudan doğruya, bizim, İçişleri Bakanı olarak bir görevimiz yok.” dedi. Fakat, tabii, bizim kafamızda bazı sorular var. Mesela, jandarma ve polis örgütlerinde özellikle kadın ve erkek eşitliği konusunda sürekli ve düzenli bir eğitim veriliyor mu? Yani bunlar ocaktır. İstihdam konusu ayrı, onlara geleceğim ama öncelikle jandarma ve poliste, özellikle son zamanlarda, polislerin kendi beylik tabancalarıyla karılarını vurduğu, sonra da kendilerini de vurdukları bir dönemi yaşıyoruz. Çok ciddi ve büyük, kamuoyunun vicdanını sızlatan olaylar geliyor. Bu konuda, İçişleri Bakanlığının çok ciddi bir eğitim ve tedbir alması gerekiyor. Çünkü polis ve jandarma silahı elinde tutan insanlardır. Bunların kadın konusundaki eğitilmeleri herkesten daha önemlidir. Bunun, bir defa, bir seferberlik gibi derhâl yapılması lazım. Bunlar büyük ocaklar. Kabul edersiniz ki bir kışlada, bir jandarma kışlasında verilecek bir eğitimin o insanların, gencecik insanların beynine çok daha güzel şeyler kazıyacağı kanaatindeyim. Bir defa, bu konuda, İçişleri Bakanlığı çok ciddi bir ocaktır, çok önemlidir, birincisi budur.

İkincisi; tehdit altındaki kadınların korunması konusunda büyük ihmaller oluyor ve çok büyük acılar yaşanıyor. Yani şu anda, her gün, gazeteleri çıkartırsak 3-5 tane örnek görmek mümkün. Bu konuda da İçişleri Bakanlığının yeteri kadar donatıldığı kanaatinde değilim.

Üçüncü olarak da; özellikle sığınma evlerinin güvenliği ve gizliliği konusu var. Bu konu da İçişleri Bakanlığını çok ciddi şekilde ilgilendiriyor, sığınma evlerinin gizli tutulması ve ölüm tehdidi altında olan kadınlara ulaşamamasını sağlamak birinci görevidir İçişleri Bakanlığının. Ayrıca, bununla ilgili olarak da, kadınların, gereğinde kimliklerini değiştirerek, çocuklarının da kimliklerini değiştirerek

başka bir yere nakli de İçişleri Bakanlığının sorumluluğu altındadır. Biz bu acıları yaşamak istemiyoruz. O konuyu da ben hatırlatmış olayım Sayın Konuşmacıya, "Sorulara göre ben bakacağım." dedi.

Ondan sonra, bir de yerel yönetimlerle iş birliği konusunda, kadın sığınma evlerinin yapılması konusunda da tabii ki yerel yönetimlerin, İçişleri Bakanlığı bağlantısı nedeniyle çok önemi var. Bunun da 81 ilde 2'şerden fazla ev olarak ayrılması gerekiyor ki o, tehdit altındaki kadınlar girebilecek yerde, "81 ilde dolaşırım, nasıl olsa ben onu bulurum." diyen birtakım inatçı erkeklerin inadını kırmak için mutlaka yapılması gereken şeyler vardır diye düşünüyorum.

Son olarak da, istihdam konusunda da İçişleri Bakanlığına düşen çok önemli ve birincil görev var. Birincisi, polis sayısı nedir, kadın ve erkek polis sayısı? Buradaki kadın sayısı ne kadardır? Kaç tane polis çalışmaktadır şu anda kadın olarak İçişleri Bakanlığında? Ve mesela, jandarmadaki sivil personel arasında kaç kadın, kaç erkek vardır? Ve bununla ilgili de istatistiklerin getirilmesi ve tüm İçişleri Bakanlığının baştan sona kadar kendisinin, merkez teşkilatta olmak üzere kadın sayısının ve istihdamının ne kadar olduğunun da bir gözden geçirilmesi lazım. Yani "İçişleri Bakanlığının doğrudan bir görevi yok." derken bu görevleri de ben hatırlatmış oluyorum.

Bu konularla ilgili bir izahı varsa Sayın Konuşmacıdan bekliyorum. Yoksa, Sayın Bakana bunları iletirseniz Sayın Bakandan bu bilgileri alırsınız.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Kadın polislerle alakalı yeni bir uygulamaları var -Daire Başkanımız da belki bilgi verebilir ama- Türk kadınının boy ortalaması yüksek olmadığı için bu boy engelinden dolayı birçok kadın mülakatlarda eleniyor ya da o şartları sağlayamıyor. İşte, bunun için boyu düşürüyorlar. Yani kadın polislerin sayısının artması için boy engelinde bir 5 santimlik -bildiğim kadarıyla- düşüşe gidiyorlar. Hani bu da inanıyorum ki önümüzdeki dönemde kadın polis sayısını artıracak bir konudur.

Siz bilgi de verebilirsiniz ama sizi aşan konular ya da elinizde hazırlıklı olmadığınız konular varsa bunları biz üst komisyonda muhtemelen önümüzdeki bir ay içerisinde Sayın Bakanı da dinlemiş olacağız.

Buyurun Sayın Vekilim.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Kadın sığınma evlerinin güvenliğiyle ilgili en son Twitter'dan takip ettiğim için Sayın Bakan Fatma Şahin'in de çok üstünde durduğu bir konu. Onu biliyorum, bu ara, onlar da beraber çalışıyorlar 2 bakanlık yani takip ediyorum ben de. O güvenlik konusu gündemde.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MAHALLİ İDARELER MÜDÜRLÜĞÜ DIŞ İLİŞKİLER VE PROJELER DAİRE BAŞKANI İLKER HAKTANKAÇMAZ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın milletvekilimizin sorularına şu şekilde ben cevap vermiş olayım, bir kısmına özellikle: Elbette ki şu ifade yanlış olur yani "İçişleri Bakanlığının görev alanına girmiyor." Eğer toplumda bir sorun varsa devletin bütün organlarının, bütün kurumlarının çözmesi gereken bir konu.

Yalnız, tabii, Türkiye’de özellikle bu kadın erkek eşitliği, toplumsal cinsiyet konusunun sekiz on yıllık bir geçmişi var yani bunun daha eski tarihi yok. “Görev alanına girmiyor” dan belki şunu anlamak daha doğru olur: Yani İçişleri Bakanlığının ya da Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün görevleri arasında ya da işte arkadaşımız sormuştu yani “Sizinle alakamız yok, niye geliyorsunuz?” diye, esasında bütçeyle ilgili alt komisyon vardı, oradaki başka sayın komisyon başkanımız da öğrenmek için belki sordu aynı şeyi. Ben kendisine ifade ettim, doğru, Dış İlişkiler Daire Başkanının, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün yaptığı işler belli, yazılı ama bu işler tabii, İçişleri Bakanlığının da gündemine projelerle girdiği için projeleri de bizim genel müdürlük mahallî idarelerle ilgili olanları da şahsen benim başında bulunduğum daire yürüttüğü için şahsen ben ondan dolayı sorumluyum, genel müdürlüğümüz ve bakanlığımızla bu çerçevede bu konuyla tanışmış olduk ama bu şey değişiyor tabii, örneğin yeni hazırlanan stratejik planımızda bununla ilgili de hedefler var. Bizim bugüne kadar yaptığımız çalışmaları stratejik planımızda olmayan bir konuda yapıyorduk yani böyle bir amacımız yok ama kurum olarak çok ciddi paralar kullanıyoruz, çok ciddi eğitimler veriyoruz. Belki o açıdan yanlış bir ifadede bulunmuş olabilirim, onu o şekilde düzeltmiş olayım.

Eğitimlerle ilgili şiddet konusunda jandarma ve polisin eğitimi konusunda jandarmanın da mesela çok ciddi bir projesi başladı Avrupa Birliği finansmanı ile yürüteceği ve doğrudan erlere yönelik olarak. Bizim de Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü olarak yürüttüğümüz projelerde hem mahallî idareler personeline, seçilmiş ve atanmış görevlilerine ve ildeki diğer görevlilere ve de kolluğa çok ciddi eğitimler verildi ve hâlâ verilmeye devam ediyor. Tabii, muhakkak eksikler vardır ama bu da bir noktada biraz zihniyet değişimi, kültür değişimini gerektiren bir şey ve o açıdan biraz zamana ihtiyaç duyuyor çünkü insanı hemen değiştiremiyorsunuz.

Kadın sığınma binası yapılması konusunda son büyükşehir kurulmasıyla ilgili kanunda mevcut Belediye Kanunu’ndaki hüküm biraz daha açık ifadelerle, koyu ifadelerle güçlendirildi, nüfusu 100 bin ve üzeri belediyelerle büyükşehir belediyelerine sığınma evi kurma zorunluluğu getirildi yani daha artık zorundadır diye... Bunun muhakkaktır ki gereğini yerine getirmeyenlere müeyyidesi daha farklı olacaktır bundan sonra.

Kadın polis ve jandarma sayısı ile ilgili bilgi şu anda elimde yok ama onu ben bilahare ilgili birimlerden alıp şey yapabilirim. Tabii, sayın milletvekilimiz çok önemli bir noktaya temas etti. Bu esasında belki bütün merkezî hükümet kuruluşları için yani kendi personeli... Kaymakam alırken de ne kadarı bayan, ne kadarı erkek ya da diğer görevliler için, diğer bütün memur şeyler için... Ben yanımda mahallî idareler personeli ne kadarı kadın, ne kadarı erkek, yönetici pozisyonundakilerin de ne kadarı kadın, ne kadarı erkek ile ilgili rakamlar var. Onları ben bilahare komisyona arz ederim. Dolayısıyla, belki, bu önemli bir husus ve bütün bakanlıklar için göz önünde bulundurulması gereken bir husus.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Gümrük ve Ticaret Bakanlığından Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü Kooperatifler Dairesi Başkanı Naide İnan Hanımefendiye dinleyeceğiz. Tabii, biz Sayın Bakanımızı da üst komisyonda bu konuyla alakalı dinlemiştik. Hani, bize kısa, yaptığınız uygulamalarla alakalı hedef, plan nedir? O konuyla alakalı bilgi verirseniz memnun oluruz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI KOOPERATİFLER DAİRESİ BAŞKANI NAİDE İNAN - Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun değerli üyeleri, hepinize şahsım ve Bakanlığım adına sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Şimdi, bize göndermiş olduğunuz yazı çerçevesinde Başbakanlığın genelgesi, Bakanlığımızın faaliyetleri çerçevesinde bir sunum hazırladık. Sunumumuzun içeriği kısaca bu şekilde. Bakanlığımız faaliyet alanındaki kadın istihdamının genel durumu, kadın personelimize yönelik faaliyetlerimiz, hizmet sunduğumuz sektörlerde kadın istihdamı ve bu konudaki faaliyet ve projelerimiz hem bizim hem de bakanlığımızın ilgili kuruluşlarını ve karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri olmak üzere bir sunum hazırladık.

Sayın bakanımız da sizlere arz etmiştir, ben kısaca bahsetmek istiyorum esnaf sayılarından. TÜİK verilerine göre 2012 eylül döneminde Türkiye genelinde kadın istihdam oranı yüzde 1,2 puanlık bir artışla yüzde 30,7'ye yükselmiştir. Aslında bu veriler tabii, yavaş yavaş yükselmekte ancak sevindirici. Ülkemizde yaklaşık 192 bin kadın esnafımız ve 90 bin tacirimiz olduğu bilgisini edindik ilgili kuruluşlarımızdan, TESK'ten ve TOBB'tan. Buna göre kayıtlı esnafın yüzde 10'luk kısmı, kayıtlı tacirlerin ise yüzde 6,5'lik bölümü -Türkiye geneli ortalamasıdır bu- kadınlardan oluşuyor. Girişimci kadınlarımızın, daha ziyade faal olduğu iller batı illeri olarak görülmekte ve Güneydoğu Bölgesi'nde ise girişimci kadınlarımızın sayısının az olduğunu görüyoruz.

Şimdi, bakanlığımız kadın personele yönelik faaliyetlerimizi kısaca değerlendirmek istedim çünkü burada yazılı ve bahsediyor biraz. Başbakanlığın 2010/14 sayılı Genelgesi'nde yer verilen hususlarda bakanlığımız neler yapıyor diye. Sınavla personel alımında fiilî çalışma koşulları öngörüldüğü müddetçe kadın adaylara imkân tanıyoruz. Daha ziyade uzman yardımcısı sınavlarında, yine, hakeza gümrüklerimizdeki sınavlarda, gümrük personeline yönelik sınavlarda bunlara dikkat ediyoruz ve bu personelin tümü eğitime katılıyor. Görevde yükselmede başarılı olan kadınlarımız yine, hakeza bunların atamaları yapılmaktadır.

Yine, bakanlığımızda üst düzey bürokrat olarak atadığımız kadın personelimiz de bulunmaktadır, bunların sayılarını da burada zikretmek istemiyorum biraz var sunumumuzda. Bir de yine bu genelgede yer alan yani kadın erkek eşitliği konusunda bakanlık personeline verilen eğitimlerde de yaklaşık 1.235 kişiyi kapsayan 10 adet seminer düzenlenmiş. Seminerin içeriği, iletişim ve insan ilişkileri, sosyal davranış, bunların içerisinde aile ve kadın erkek eşitliği konularına da vurgu yapılmıştır. Yine, hakeza esnek çalışma koşullarında personelimiz 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda -pilot

uygulamadan bahsetmiyorum, bu 2013 yılında yürürlüğe girecek- bize verilen yetkiler çerçevesinde doğum yapmış kadınlarımız üzerinde esnek çalışma koşullarını uyguluyoruz.

Şimdi, hizmet sunduğumuz sektörlerden en önemlisi daha doğrusu bizim Bakanlığımızın ana hizmet birimlerini yürüttüğü konulardan birisi kadın kooperatifleri konusu. Kadın kooperatifleri konusu aslında bakanlığımızın ilk etapta başlattığı değil ama hani sektörden gelen taleplerle yoğunlaştırdığı ve 2000'li yıllardan sonra, depremden sonra Adapazarı ve Düzce'de başlayan bir hareket tüm Türkiye'ye yayıldı. Şu anda ortaklarının yüzde 80'iyle yüzde 100'ü kadın olan kooperatiflerimiz var, bunların sayıları ve türleri burada.

Şimdi, "işletme kooperatifi" diyoruz, son olarak, en son ana sözleşmemiz bu, kuruluşu buna göre talimatlandırıyoruz. Bize gelen kooperatif kuruluş taleplerinden kadın kooperatiflerinin kuruluş taleplerinin daha doğrusu kuruluş amaçlarının kadınların ekonomik ve kültürel ihtiyaçlarını giderme amacını taşıdığını gördük yani hepsi hemen hemen aynı amaca hizmet ettiğini görünce kadın çevre kültür işletme kooperatifi diye bir örnek ana sözleşme hazırlayıp bunu il müdürlüklerimize de gönderdik. Bakan onayıyla onlara bir yetki devrettik, kuruluşları kolaylaştırabilmek açısından. Bu tip ana sözleşmenin, örnek ana sözleşmenin il müdürlüklerine gönderilmesinden sonra hızla kuruluşları arttı. Yine, hakeza bu örnek ana sözleşmeyi Türkiye Belediyeler Birliğine de gönderdik, İçişleri Bakanlığına da gönderdik ki bölgelerinde hem belediyelerimiz hem kaymakamlıklarımız bunların kuruluşlarına önderlik etsinler diye. Şimdi, kadın kooperatiflerinin geneldeki amaçları ve faaliyetleri şunlar: Bu kadın çevre kültür işletme kooperatifi olsun, üretim pazarlama kooperatifi şeklinde kurulanlar olsun, mesleki eğitim vererek el becerilerini geliştiriyorlar yani örgütleyebiliyorlar bu alanda. Mal ve hizmet üretimleri için girdi ve ekipman temin edebiliyorlar, toplu alım yapıyorlar ve onlara standart üretim yaptırarak ürünlerini satmalarına yardımcı oluyorlar. Tabii, bu kooperatiflerimizin geneldeki faaliyet yani esas başarılı olduğu faaliyet konuları geleneksel gıda ürünleri, giyim, hediyelik eşya, okul öncesi eğitim, özürllü eğitimi ve bakımı gibi hizmetleri yapabiliyorlar. Aynı zamanda hem mal hem de hizmet üretimi yapabiliyorlar. Ortaklarının sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını gidermek için sağlıklı ve gelişmiş bir çevrede yaşamalarına zemin hazırlıyorlar yani bunlar aslında kültürel olarak buraya geldiklerinde biraz da topluma kazandırılmış oluyor, kendini ifade etme yetisini elde etmiş oluyor. Bir girişimcilik okulu kooperatifi nihayetinde hani kendi işletmenizi açmak gibi değil ama bir ortaklığa giriyorsunuz ve burada da bir ticari faaliyette bulunuyorsunuz. Yine, hakeza el becerileri için kurslar düzenleniyor bunlar için.

Şimdi, kadın kooperatiflerinin geliştirilmesi için bakanlığımızca neler yapıldı? 2011 yılında bu tip ana sözleşmenin hazırlanıp il müdürlüklerine gönderilmesinden sonra bu kooperatiflerin düzenli bir şey oldukları organizasyonların tamamına genel müdürümüz, daire başkanı düzeyinde katılım sağladık hepsine ve bunların bize ulaşan sorunlarını 2011 yılında İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Gıda Tarım Hayvancılık Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, KOSGEB, Türkiye İş Kurumu

Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Kalkınma Bakanlığı Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Genel Müdürlüğü olmak üzere ilgili kurumlara, genel müdüre yazmışsak genel müdürün imzasıyla, bakan düzeyinde yazmışsak bakan imzasıyla bunların sorunlarını ilettik ve gelen yazıları da bir rapora bağladık. Bu raporu da web sayfamızda yayınladık kooperatiflerin çalışmalarına ışık tutsunlar diye. Raporumuzun içeriğinde şunlar vardı: Özellikle kadın kooperatiflerin talepleri vardı, Avrupa Birliği'nin katılım öncesi mali yardımlarından, desteklerinden yararlanmak istiyorlardı. Kalkınma ajanslarının hibe programlarından nasıl yararlanacakları, KOSGEB'in, İŞKUR'un, Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Teşvik Fonunu kaynaklı kamusal desteklerden nasıl yararlanacakları konusunda mevcut kamusal desteklerden yararlanmaları konusunda, açıkçası, rehberlik etmek istedik biz gelen yazıları bu rapora dökerek.

Bir de okul öncesi eğitim veren kadın kooperatiflerinin birtakım talepleri vardı. İzin ve ruhsat alma noktasında Millî Eğitim Bakanlığından ve Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumuyla nasıl iş birliği yapacaklarını, bunları daha kolay nasıl alabileceklerini soruyorlardı. Bu konuda gelen yazıların içeriklerini özetleyerek, rapor hâline dökerek kadın kooperatiflerimizin bilgilerine sunduk.

Şimdi, kadın kooperatifi olarak kuruluşu yapılanlar -biraz önce ben bahsetmiştim- genelde kırsal alanda, örneğin Tokat'ta 3-4 tane kooperatifimiz var. Oranın yöresel ürünlerini üretiyorlar, başka bir yerde bulmanız mümkün değil. Sayın vekilimizin de belirttiği gibi taş baskı ürünler üretiyorlar, çok da güzel, iki yıl oldu -4 tane- sanırım, kooperatif. Bunları her platforma çağırıyoruz biz. Yine, Nallıhan'da bir kooperatifimiz var, iğne oyası üretimi yapıyor ve üç yılda 87 bin lira aktif bilanço büyüklüğüne ulaşmış. Sadece İnternet'ten satış yapıyorlar. İhracata da başlamışlar. Yine, batı bölgelerimizde Çanakkale'de, İzmir'de, Muğla'da, Denizli'de çok güzel yöresel ürünler üreten kooperatiflerimiz var. Bunlar hem de kültürel ürünler ürettikleri için oranın turizmine de katkı veriyorlar.

Bir de, İstanbul bölgesinde ve büyükşehirlerde özellikle ihtiyaç olan kadın kooperatiflerinin okul öncesi eğitim alanına girmesi... Çünkü buralarda okul öncesi eğitimi tam kreş olarak yapamıyorlar ama mesela İstanbul'da belediyelerin önemli bir kısmı oyun odaları, çocuk odaları şeklinde bunlara yer tahsis etmişler, oraları işletiyorlar ve burada hani bunların biraz daha resmiyet kazanması... Çünkü büyük metropollerde, biliyorsunuz, kreş büyük sorun, kadının çalışma hayatına girmesinin önündeki en büyük engellerden birisi. Bunların aşılması için çalışmaları var yani büyükşehirlerdeki kadın kooperatiflerinin çalışmalarıyla kırsaldaki 100 bin, 50 bin, 20 bin nüfuslu ilçelerdeki kadın kooperatiflerinin çalışmaları ve çalıştıkları alanlar biraz farklı.

Şimdi, kadın kooperatiflerinin bu çalışmalarını gördükten sonra Tarım Bakanlığımızın çalışmalarını takdirle biz hep izliyorduk, biz de kooperatifçilik strateji belgesi hazırladık, Türkiye Kooperatifçilik Strateji Belgesi ve Eylem Planı. Buna, bu konuyla ilgili özel bir madde yazalım, eylem yazalım 3.7 no.lu eylemimiz bu strateji belgesinde, Başbakanımızın katılımıyla bu strateji belgesini 17

Ekimde açıkladık, duyurduk, şu anda bununla ilgili koordinasyon ve diğer kuruluşların koordinasyonu ile ilgili bir ekip kurduk. Bunlara yazılarını gönderdik, çalışıyoruz bunun üzerinde. Kadınlarımızın girişimcilik kabiliyetinin artırılması ve ekonomide bir aktör olarak yer almalarının sağlanması için kooperatifler çatısı altında örgütlenmeler yönünde çalışmalarda bulunacaktır. Bunun da tabii, biz sorumlu kuruluştur bakanlık olarak kadın kooperatiflerinin, şehirlerdeki kadın kooperatiflerinin kuruluşunun örgütlenmesi bakımından ancak Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gıda Tarım Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, KOSGEB gibi birçok kuruluşu da burada iş birliği yapılacak kuruluş olarak belirledik. Bunlarla birlikte artık bakanlığımızın bundan sonraki kadınlara yönelik faaliyetlerini bu kuruluşları bu şekilde koordine ederek gerçekleştirmeye çalışacağız.

Bir de, tabii, bu sadece kadınlarımıza özgü değil ama bu strateji belgesinde 3.3 no.lu bir eylemimiz var, bu bizim, aynı zamanda bakanlığımızın, genel müdürlüğümüzün görevleri arasında 640 sayılı KHK'da yer almış bir görev. Kooperatiflerin projelerinin desteklenmesi amacıyla bir kooperatifçiliği destekleme programı hayata geçirmeye çalışıyoruz. Bir yıl boyunca etüdünü yaptık, 2012 yılında yasal mevzuatını hazırladık, ilgili kuruluşların görüşlerini bekliyoruz. Bütçemizde de pilot uygulamalar için para koyduk. Eğer yasal mevzuatını yürürlüğe koyabilirsek bu konuyu da bir sonraki slaytta daha ziyade anlatmıştık galiba, bu konudaki hedefimiz şu: Kadın kooperatiflerinin bunlardan önce etüt yaptık biz bunlara anket gönderdik, geçen yıl, "Neye ihtiyaçları var?" diye. Bunların çalışma alanlarındaki makineler, ufak tefek de olsa bazı makinelere ihtiyaçları var, hakikaten kendi sermayeleriyle alamıyorlar, bir de ortaklık kültürü zayıf olduğu için kooperatife biraz para koymada cesaretsizlik var kadınlarımızda. Biz dedik ki: "Belli bir kısmını, yüzde 50'sini karşılasak geri kalanını onlar karşılar." belki daha bu hani bir proje kapsamında yapılır. Bunların projelerini desteklemek istiyoruz makine ekipman alımlarına ilişkin. Bir de biz bu konuyla ilgili tabii, destekleme programının etüt çalışmaları kapsamında İtalya'ya gittik, sosyal kooperatifleri inceledik oradaki. Daha ziyade yani şehirlerde, kreşlerin hemen hemen büyük bir kısmını sosyal kooperatiflerin işlettiğini gördük. Burada özellikle İşçileri Bakanlığımızdan biz destek bekliyoruz yani belediyeler nezdinde destek bekliyoruz. Tüm Avrupa ülkelerinde ve bizde de yani İstanbul'daki uygulama, başlangıç uygulamalar da böyle. Belediyeler kreşler için yer tahsis ediyorlar ve bunların işletmesini veriyorlar, kirasını ödüyor ve her yerde, her belediyede düzenli kreş açılmış. Bir, bu kreşleri işletiyorlar. Biz de dedik ki: "Bu kreşlerin yatırım malı alımlarını yapalım yani günlük tüketimlerini değil ama örneğin yatak işte neyse kreşin donanması anlamında. Bunların alımlarına hibe verelim belli bir oranda diye bir öngörümüz var. Aynı zamanda kreş, gündüz bakımevi, yaşlı özürü bakımevleri ve etüt merkezleri de bunların içerisinde hani kadınlarımıza yönelik. Bu faaliyetimizin hem kadınlarımızın, kadın kooperatiflerimizin faaliyetlerini sürdürülebilir bir hâle getirilmesinde hem de şehirlerde çalışan kadınlarımızın çocuklarının bakımı

konusundaki ihtiyaclarinin giderilmesinde önemli olduğunu düşünüyorum. Bununla ilgili önerilerimiz de olacak başka bakanlıklardan istediği miz önerilerimiz de olacak.

Bir de tabii, eğitim yayın faaliyetlerine yeni başladık, sizlere arz ettiğimiz gibi, şu anda kooperatifçilik tecrübelerimiz, mevcut kooperatiflerimizin örnek kooperatifçilik uygulamalarını tanısnlar diye bizleri zaman zaman çağırıyorlar, bölge bölge, belediyeler olsun; başka ortamlarda olsun biz her platforma bunları eğitmek amacıyla personel görevlendiriyoruz, bir de dedik: “Yayınımızla karşlarına çıkalım.” bunu aynı zamanda web sayfamıza da koyduk.

Şimdi, bir de, tabii, bunun da önemli olduğunu düşünüyorum ben, Bakanımız da anlatmıştır, kısaca geçeceğim, TOBB’un Kadın Girişimciler Kurulu var, bu biraz daha tacir olan kadınlara ilişkin yani sermayesi olan, biliyorsunuz tacir, bilanço esasına göre defter tutabilecek derecede biraz daha büyük işletmeler için. Yine, bunların da bazı faaliyetleri var, kadın girişimciler için yurt içi fuarlara ücretsiz katılım sağlayabiliyorlar, girişimcilik eğitimlerinin verilmesi, seminer, panel, etkinlikler düzenleyebiliyorlar, bunlar amaçları arasında. Yine, kadın girişimcilere staj imkânı sağlanması, Kredi Garanti Fonu kefaletinden kadın girişimcilere ayrıcalık tanınması ve kadın girişimcilerinin projelerinin özellikle, sermayesi olan “iş melekleri” dediğimiz büyük yatırımcılarla bir araya getirilmesi konusunda çalışmaları var.

Yine, hakeza daha bunun bir küçüğü... Biz, şehirlerdeki girişimci kadınlar boyutunda bizim Bakanlığımız hep, bundan ele aldık. TESK’in, yani küçük esnaf ve sanatkâr olarak faaliyete geçen, kadınlara yönelik faaliyetleri var. Burada Kadın Girişimciliği Destekleme Projesi adı altında bir Avrupa Birliği projesi olarak başlatılmış Gümrük Birliğinden sonra teknik destek alınmıştır Avrupa Birliği’nden. En son, bu proje kapsamında kadın girişimciliği destekleme merkez modeli geliştirilmiştir. Bir de kadın kurulları oluşturulmuş bundan sonra. Şu anda da, yeni devam eden bir rapor hazırlıkları var. Bu da, kadın girişimciliğin profilinin çıkarılmasına yönelik bir araştırma, esnaf ve sanatkâr kadınların girişimciliğinin profilinin çıkarılmasına yönelik bir araştırma. Henüz sonuçlanmadı, bu araştırma sonucunda kendilerinin üyesi olan kadınlara “Daha iyi hizmet nasıl verilebilir?” diye TESK’in bu konudaki stratejisini belirleyecek bir çalışma. Şimdi, bu konuyla ilgili tabii karşılaştığımız sorunların tümünü değerlendirdik biz.

Öncelikli olarak, kadın girişimcilik... Girişimcilik için kadınların eğitim düzeyinin düşük olması ve geleneksel aile modelinde kadına verilen roller... Bu tabii ki bölge bölge değişiyor. Yani, biraz önce bahsettiğim rakamda olduğu gibi Güneydoğu Anadolu Bölgesi’ne belki bu konuda biraz daha önem ve hassasiyet verilerek eğitimlerin artırılması gerekiyor. Şirket kurma, kooperatif kurma ve işletme konusunda bilgi eksikleri var kadınlarımızın ve bu işletme konusundaki eksiklik tabii -kurduktan sonra, kuruluşunda bitmiyor- ileride başlarına daha büyük zararlar açabiliyor, zamanında vergisini, beyanamesini vermiyorlar, takip edemiyorlar bunları. Derken büyük cezalarla karşılaşıyorlar ve biz çok üzülerek dinliyoruz bunları arkadaşlardan.

Kadın girişimcilerin üretmiş oldukları geleneksel ürünlerin pazarlanmasındaki zorluklar: Şimdi, biraz önce bahsetmiştim, geleneksel ürünler üretiliyorlar, çok güzel ürünler üretmişler, getirdiler Tokat'tan kooperatiflerimiz "Bunları nasıl pazarlayacağız?" diye. Bu yıl ilk yılları aslında, ikinci yıla başladılar kuruluşlarında. Biraz daha profesyonelleşecekler ama ilk etapta çok büyük pazar bulunamıyor bunlara. Bunların, işte biraz sona önerilerini vereceğiz, geleneksel ürünlerin nerelerde satılacağına ilişkin. Böyle bir zorluğumuz var.

Gelir vergisi ve kurumlar vergisi yüksek. Şimdi, biz, İtalya'daki uygulamalarda da gördük. Bize hep matbu bir kurumlar vergisi ve gelir vergisi uygulanıyor yani İtalya'da kadın kooperatiflerine özel bir kurumlar vergisi yok ama kooperatiflere özel bir indirim yapmışlar. Yüzde 40 normalde şirketlerin verdiği kurumlar vergisi oranı, kooperatifler yüzde 30 oranında vergi ödüyor. Yani, orada her alanda kooperatifleri dâhil etmişler, bizde muafiyet adı altında bir muafiyetimiz var ama muafiyet de çabuk kaybedilen bir şey. Ortak dışı işlem yaptığınızda anında kaybedebiliyorsunuz. Dolayısıyla, şu anda kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanan bir kooperatif ben tanımıyorum yani karşılaşmadım.

İşyeri açma, ruhsat ve belgelerin alınmasında bilgi eksikliği var. Biraz önce de bahsetmiştim, TESK'in danışma merkezleri gibi merkezlerinin olması, bunların buralardan bilgilenebilmesi ya da girişimcilik eğitimi konusunda verilecek bilgilerde bunların da bir paket olarak sunulması gerekiyor.

Kadın girişimcilerinin sürdürülebilir bir gelir elde edememeleri: Şimdi, girişimci öncelikle üreteceği bir modeli... Özellikle, büyük şehirlerde kadınlarımızın kırsal kadınlarımızdan farklı bir sorunu var. Kırsal bölgelerde kadınlarımız tarımsal zirai ürünü üretiyor zaten, biliyor onu üretmeyi ve satacağı yolu öğreniyor kooperatiflerden. Ancak, büyük şehirlerde sürdürülebilir gelir elde edecek işleri takip edemiyor yani, yönlendirilmeleri gerekiyor biraz da. Belki, bunun hani bakanlıklar arası bir koordinasyonla olabileceğini düşünüyorum, tam da bir bölümle bir tarafı ilgilendirebileceğini düşünüyorum.

Yatırım yaparken, tabii, finansman sıkıntıları var, diğer bir sorunları da bu. Özellikle, biz bunları kooperatiflerde görüyoruz, girişimci esnaf ve sanatkâr olan kadınlarımızda daha ziyade görüyoruz. Kooperatiflerde, yani sermaye sıkıntısı... 100 liralık bir sermaye payımız var, onu bile yatırmakta zaman zaman imtina edebiliyorlar. Yani, bu büyük bir finansman sıkıntısını da beraberinde getiriyor, iş yapamıyorlar daha sonra kurdukları kooperatiflerde ya da şirkette.

Çalıştıkları süre içerisinde tabii bu kreş ve gündüz bakımevi ihtiyaçlarının düşük maliyetle ve güvenilir bir şekilde giderilememesi: Biraz önce bahsetmiştim, hem büyükşehirlerde hem de bütün çalışan kadınlar için aslında bu geçerli, bir tek herhâlde köylerde bu sorun biraz daha çözülebiliyor. Benim ilçemde örneğin, biz karşılaşmıştık, bir özel şirketin kreşi vardı. Önce beylere yüksek ücret ödemek için kreş ücretlerini düşürdü. Bütün kadınlar tarlaya çalışmaya gitti kreşe çocuklarını bırakarak. Yani, orada sebze üretimi çok yoğun bir bölgedir bizim ilçemiz, sebze üretimini 2 kat

arttırdığını söyleyebilirim yani her taraftan işçi bulunabiliyordu. 90 lira kreş ücretinden kabul ediyordu termik santralin kreşi. Böylelikle kadınların iş hayatına daha kolay katıldığını gördüm ben, her alanda katılabiliyorlar yani.

Şimdi, piyasa talebine uygun nitelikte mal ve hizmet üretilmemesi: Biraz önce belirttiğim aslında sürdürülebilir gelir elde edememenin de bir sonucu bu yani hangi malı üreteceklerine karar vermeleri gerekiyor yani para eden mal üretmeleri gerekiyor özellikle kadın kooperatiflerinde ve bunu da sürdürülebilir bir şekilde üretmeleri gerekiyor, yani bir iki tane değil; piyasa çok istiyorsa çok. Bunu artık biraz daha profesyonel yapabilmeleri için belki bir üst birlik kurmaları gerekecek, biraz sonra onları da önereceğim.

Kadın kooperatiflerinin düşük maliyetle çalışma atölyesi: Bu, bizim büyükşehirlerde kadın kooperatiflerimizin temel sorunu. Başarılı olan kadın kooperatiflerimiz de belediyelerden yer temin ediyor, yani belediyelerin, kaymakamlıkların desteklediği kadın kooperatifleri başarılı oluyor. Birçok kadın kooperatifimizin çalışacak bir alanı yok. Zaten 100 lira sermaye koymuyor, iş yeri açacak şeyi yok, iki yıl beyanmesini vermezse kurumlar vergisi cezasına giriyor. Dolayısıyla, bir çıkmazın içine giriyorlar. Öncelikle amacın ne olacağı belli olan, bir de belediyeler öncülük ederlerse işte kuruluşlarına, varsa böyle geçici olarak verebilecekleri yerler, çalışma atölyeleri, bunlar kadın kooperatiflerinin ilk etapta bayağı bir gelişmelerini, şöyle bir kendilerini göstermelerine de yardımcı oluyor. Nitekim, İstanbul'da belediyeler önderliklerinde kurulan kadın kooperatifleri var, Kartal Belediyesinin bu konuda çok güzel bir çalışması var, iki hafta önce görüşmüştüm. Nallıhan Belediyesi yine, hakeza bu şekilde, Konya Büyükşehir Belediyesinin önderliğinde kurulan kadın kooperatifleri var, belediyeler bunlara hem iş yeri anlamında biraz daha yardımcı oluyorlar hem de belediyenin bazı işlerini bunlara veriyorlar. Biraz sonra çözüm önerilerinde tekrar etmemek açısından orada zikredeceğim.

Şimdi, mevcut girişimcilik eğitim programlarında kooperatif girişimciliği verilmiyor, biz KOSGEB'in eğitimine de baktık o nedenle strateji belgemize de kooperatif girişimciliği eğitimini de koyduk yani kolektif, komandit, anonim şirket kurmayı nasıl öğreneceklerse bunu da, kooperatif kurmayı da bir girişimcilik programı adı altında başlatmayı düşünüyoruz.

Burada çok önemli bir sorun, aslında biraz önce de temas edildi, buna biz de temas etmek istiyoruz: Ev eksenli çalışan kadınların ve kadın kooperatifi ortağı kadınların SGK güvencesinin olmaması bir sorun. Bu konuda iki üç hafta önce bir şey duymuştum ama bunun arkasını tam öğrenemedik, bir koordinasyonsuzluk var kamu kurumları arasında. Ev eksenli çalışan kadınların belli bir primini ödeyerek sigortalı olma imkânları vardı, öyle bir gazete haberi okumuştum...

BAŞKAN – On beş gün primlerini yatırdıklarında kalan on beş günü de devlet tarafından yatırılacak diye...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI KOOPERATİFLER DAİRESİ BAŞKANI NAİDE İNAN – Bu bizim ortaklarımızın çok işine yarayan bir madde olur. Kooperatiflere de kadınları çeker.

BAŞKAN – Var o uygulama.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Ama o bir yere bağlı yani prim göstermesini işveren mesela kendisi yapıyor ya hatta bugün bir konu geçti o yüzden, on yedi gününü devlet ödüyor, geri kalanını...

BAŞKAN – Ama burada yine bir düzensizlik olmuş oluyor, bir yere ulaşabilen kadın ora üzerinden sigortasını yatırmış oluyor, onu biz görüşelim.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – İsteğe bağlı da olabilir değil mi?

BAŞKAN – Evet.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI KOOPERATİFLER DAİRESİ BAŞKANI NAİDE İNAN — Biz özellikle istiyoruz Sayın Vekilim yani ortaklarımız, kadınların kooperatif üzerine mal ve hizmet üretip satmamalarının nedeni bu yani sigortalı bir işi tercih ediyorlar girişimci olmak yerine, anlatabildim mi? Kooperatife mal satıyorsa bir sigortası da olduğu takdirde bunu ev ekseninden çalışıp kooperatif üzerinden pazarlayabiliyor, gerçekten de bunun güzel bir imkân olabileceğini düşünüyoruz.

Şimdi, İŞKUR'un mesleki eğitim desteklerinden yararlanamıyor kooperatiflerimiz, nedeni de şu: İŞKUR mesleki eğitim desteklerini biz bu kooperatiflerin desteklenmesi programı kapsamında eğitim hem de diğer desteklerde bir etüt yaptık. İŞKUR mesleki eğitim desteği vermediği şirket elemanlarına, şirketlerin gösterdiği elemanlara ya da kooperatiflerin gösterdiği elemanların kooperatiflerin çalışanı olmasını istiyor beş altı ay boyunca, bu da bizim büyük çıkmazlarımızdan, ortağımız aynı zamanda çalışanımız değil, o nedenle İŞKUR'un desteklerinden yararlanamıyoruz son iki üç yıldır.

Mesleki eğitimlerin pazarlama sıkıntısı olan, daha az talep gören mal ve hizmetlere yönelik olması: Şimdi, bizim ülkemizde kadına yönelik verilecek tüm mesleki eğitimlerin biraz da pazarlama boyutu olacak ürünlere yönelik verilmesi gerekiyor. Bölgesel de olabilir, bölge öncülüğü de yapılabilir. Meslek eğitimlerinin kesinlikle şekillenmesi gerekiyor. İhtiyacı olmayacak ürünlerde meslek eğitim vermek kadına bir şey kazandırmıyor, zaman da kaybettirebiliyor.

Şimdi, bir de şunu görüyoruz biz, tabii bize geliyorlar, kuruluş için geliyorlar. Kadınlardan geldiğinde önce bana yönlendiriyorlar bayan Daire Başkanı olduğum için ama halbuki kuruluş daresi başka bir daire başkanlığında ama ben onlara yine yardımcı oluyorum, gönderiyorum ana sözleşme değişikliklerini falan.

Şimdi, esnaf ve sanatkâr, gerçek kişi, tacir, şirket ve kooperatif kuracak olan, ortağı olacak kadınlarımız bu işi hobi olarak görmeyecekler. Hani esnaf, tacir, kooperatif olduğunuzda bir kere vergiye tabi oluyorsunuz. Çok acı örneklerini sonra gelip yansıtıyorlar. “Bunun sonunda ne olur, ben ne yapacağım?” adım adım her şeyi öğrenmeleri gerekiyor. Elimize geçirdiğimiz bütün bayanların kafasını şişirip öğretmeye çalışıyoruz yani her toplantıda bunları vurguluyoruz, ne yapacaklarını adım adım, sabırla ama eğitebildiklerimize, ulaşabildiklerimize, ulaşamadığımız da var tabii bu konuda.

BAŞKAN – Şöyle, bu diğerlerini direk geçelim. Bu sorunlar bizim de zaten arazide karşılaştığımız sorunlar. Sizin çözüm önerisi olarak sunumlarınız kaç madde? Ona bir bakalım çünkü Genel Kurulda yoklama var, madde oylaması var onun için oradan bekleniyoruz. Kaç maddelik bir çözüm öneriniz var?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI KOOPERATİFLER DAİRESİ BAŞKANI NAİDE İNAN – 20.

BAŞKAN – 20 maddeyi bize sunamazsınız yani tek tek o maddeleri sunma şansımız yok.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI KOOPERATİFLER DAİRESİ BAŞKANI NAİDE İNAN – O zaman önemli gördüklerimi sizin de ya da bu raporda olacak.

BAŞKAN – Yani size biz Komisyon olarak şu öneride bulunalım: Bu karşılaştığınız sorunlar konusunda SGK ile bu istihdam konusunda, sigortanın yatırılması konusunda siz, bakanlık olarak görüşmeyi sağlayın. Bu karşılaştığınız sorunlar konusunda, kurumlarla kontak kurma konusunda gerekli görüşmeleri sağlamanızı biz size Komisyon olarak öneriyoruz. Eğer, karşılaştığınız sorunlarda, çözüm önerisi olarak sunduğunuz konularda siz iletişimde bir sıkıntı yaşıyorsanız bunu bizlere de iletebilirsiniz çünkü bizler de Komisyon olarak sonuç bölümümüzde “İşte, sorunlar şu olmasına rağmen, çözüm önerisi geliştirilmesine rağmen sonuç alınamamıştır, koordine sağlanamamıştır. Bu konuda daha ivedilikle hareket edilmesi gerekiyor.” diye biz de üst komisyona sunacağımız raporun sonuç bölümüne bunu ekleyeceğiz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI KOOPERATİFLER DAİRESİ BAŞKANI NAİDE İNAN – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Eğer siz, bunu bize sunum olarak vererseniz bir bilgisayar ortamında, Komisyon uzmanı danışman arkadaşımıza, bizler de bunu milletvekili arkadaşlarımızla paylaşacağız. Hani, bize bir ya da iki maddeyle öneri olarak en önemli gördüğünüz konuyu şu anda sunarsanız onu alıp Komisyonu kapatmak zorundayız. Sorusu olan arkadaşlar varsa, o iki maddelik önerinizi yani sizin en önemli gördüğünüz... Çünkü, diğer önerileri bizler kendi çalışmalarını yaparken zaten inceleyeceğiz.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Bu sunumu da alalım mı?

BAŞKAN – Sunumu Uzman arkadaşımız Ersin Bey’e iletecekler, Ersin Bey de sizlere dağıtacak diğer sunumlarda olduğu gibi.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Çünkü çok güzel hazırlanmış gerçekten, tebrik ediyorum.

BAŞKAN – Bütün öneriler önemli diyorsanız...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI KOOPERATİFLER DAİRESİ BAŞKANI NAİDE İNAN – Evet, çok önemli olan bir noktayı vurgulamak istiyorum ben.

Sayın Vekilim, burada sizin yazınızda da bahsedilmiş, bu konu da bizim Bakanlığımıza yani Bakanlığımız Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızken gelmişti, böyle bir çalışma vardı. Başbakanlığın

genelgesini ben önemli buluyorum, 2010/14 sayılı Genelgeyi. Bu genelge kapsamında çalışan kurulun kurulmasını istiyorum. Çünkü, biz daire başkanı düzeyinde, uzman yardımcısı düzeyinde bu konulara çok kafa yoruyoruz ama belli sorunları aşmamızın ancak böyle üst kurullarda görüşülmesi, üst düzeyde görüşülmesiyle mümkün olacağını düşünüyoruz. Bu kurul Sanayi ve Ticaret Bakanlığındayken bize bir daveti gelmişti. O zaman Esnaf Genel Müdürlüğümüz katılmış. Daha sonra dediler ki: “ Kadın kooperatifleriyle ilgili ilişkileriniz var, sizler katılın.” Ben bunu Bakanlık makamına sordum, Bakanımızın Özel Kalemine, Müsteşarımızın Özel Kalemine. Hani çünkü gelen evrak Bakanlığa geleceği için bu kuruldan, mümkün değil arkadaşlarımızın atlaması...

BAŞKAN – Çalışma Bakanlığında bu ulusal kadın istem izleme...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI KOOPERATİFLER DAİRESİ BAŞKANI NAİDE İNAN – Evet, bu kurulun çalışması... Bu kurumdan bize hiçbir zaman geri dönüş olmamış bundan sonra.

BAŞKAN – Onu şöyle yapalım: Biz zaten kurul başkanını çağırıp ne yaptıklarını, hangi kurumlarla hangi görüşmeleri yaptıklarını önümüzdeki toplantıda dinleyeceğiz zaten. Yani burada sizin anlatmak istediğiniz, sizinle alakalı bir ortak nokta bulunamayışı, koordine kopukluğu yaşamamız sanıyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI KOOPERATİFLER DAİRESİ BAŞKANI NAİDE İNAN – Tabii, mesela şöyle izah edeyim ben: Kadın kooperatiflerine eğitime gidiyoruz. Her şeyi bilemiyorum ben, bizim faaliyet alanımızı bilebiliyorum ama o kurula gidersem bir çok şeyi öğrenirim, Hükümet adına da derim ki: “Bu, böyle böyledir.” En azından bilgi veririm, onları aydınlayabilirim, “ortaklarınız şu şartlarda sigortalı olabilecektir” diye. Hani bunu gazetelerden okumak, araştırmak... Biz, inanın uzaman yardımcılarımız düzeyinde arkadaşlarımızla bir ekip kurduk, 4 tane bayan. Çok fazla kalabalık değil Genel Müdürlüğümüz ama sırf bu kooperatiflerin sorunları için başka işlerimizin arasında bu 4 kişilik ekip, strateji belgesi kapsamında tüm kurumların koordine edilmesinde, hani bu kooperatifçilik alanında çalışacaklar. Yani biz diğer kurumların ne yaptığını da bilebilirsek en azından eğitimlerde yol gösteririz insanlara.

BAŞKAN – Şöyle yapabiliriz onu: Yani, biz şu ana kadarki Türkiye'deki bütün kamu kurumlarını hemen hemen dinlemiş durumdayız. Hangi kurumların bu konuyla direkt ilişkisi olduğunu, hangi konuda ilişki kuracağına da komisyon üyesi arkadaşlarımız da bizler de artık vâkıfız. Biz, bu Ulusal İzleme Komisyonu Başkanını çağırduğumuzda, Müsteşar Vekili Namık Bey'i çağırduğumuzda hangi kurumlarla koordine edilmesi konusunda sürecin hızlandırılması ve tavsiye niteliğinde komisyonda da karar vereceğiz.

Ben teşekkür ediyorum size sunumunuzdan ötürü.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI KOOPERATİFLER DAİRESİ BAŞKANI NAİDE İNAN – Biz teşekkür ederiz.

BAŞKAN - Değerli katılımcılara da teşekkür etmek istiyorum, değerli komisyon üyesi milletvekillerimize katkısından ötürü teşekkür etmek istiyoruz.

Size de kolay gelsin diyoruz. İnşallah, kadın istihdamını artırmaya yönelik kurumlarınızda duyarlılığı artırarak çalışmalara yansıtırsınız diyorum.

İyi günler.

Oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 15.37